

Zpráva o činnosti České meteorologické společnosti (ČMeS) v roce 2003

Významnou akcí byl celostátní odborný seminář "Vliv informatiky a automatizace na získávání meteorologických údajů a metody jejich zpracování", který ČMeS uspořádala ve spolupráci s Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ) a dalšími institucemi ve dnech 9. - 11. 9. 2003 ve školícím a rekreačním středisku ČHMÚ v Radostovicích. Účastnilo se cca 80 členů ČMeS a další odborníci, bylo předneseno přes 20 referátů doprovázených obsáhlými diskusemi.

Pokračovala tradiční přednášková činnost uskutečňující se v pobočkách ČMeS v Praze, Brně a Hradci Králové. Celkem proběhlo 20 akcí, většinou charakteru přednáška s vědeckým nebo odborným obsahem a následnou diskusí. Návštěvnost těchto akcí byla velmi uspokojivá, počty zúčastněných se obvykle pohybovaly v rozmezí 20 - 40 osob.

Z hlediska informací pro členskou základnu ČMeS je významnou aktivitou vydávání půlročního Členského zpravodaje - věstníku. Byl expedován v pololetí a v závěru roku 2003.

V rámci ČMeS vyvíjejí činnost dvě odborné pracovní skupiny zabývající se dějinami meteorologie a oborovou terminologií. Aktivita historické pracovní skupiny se výrazně projevuje publikováním příspěvků, jež doplňují a navazují na knižní publikaci "Dějiny meteorologie v českých zemích a na Slovensku" (viz samostatná zpráva). Aktivity v oblasti terminologie sledují potřeby dynamického vývoje v souvislosti s rychlým rozvojem meteorologie jako význačného vědního a aplikačního oboru. Probíhá mapování situace ohledně případného zpracování díla navazujícího na

"Meteorologický slovník výkladový a terminologický" z roku 1993.

V závěru roku 2003 se objevila iniciativa sledující založení pobočky ČMeS v Ostravě. Výbor ČMeS tuto iniciativu na svém zasedání dne 18. 12. 2003 uvítal a podpořil. Založení nové pobočky se předpokládá v průběhu roku 2004.

Během roku 2003 se prohlubovalo zapojení ČMeS do činnosti Evropské meteorologické společnosti (EMS), která sdružuje národní meteorologické společnosti z evropských zemí a další instituce. ČMeS je zastoupena v Radě EMS a ve většině pracovních skupin. Nově se RNDr. Tomáš Halenka, CSc., (předseda pražské pobočky ČMeS) stal předsedou pracovní skupiny EMS pro meteorologické vzdělávání, která v současné době rozvíjí mapování situace ohledně zastoupení meteorologické problematiky v obsahu vzdělávacích systémů evropských států a shromažďuje údaje o profesní přípravě meteorologických odborníků v těchto státech z hlediska vzájemné kompatibility. Dále se v roce 2003 na půdě EMS rozvinula činnost komise pro udělování ocenění a podpor, jejímž členem je za ČMeS prof. RNDr. Jan Bednář, CSc. Tato komise uděluje individuální podpory pro účast studentů a mladých vědeckých pracovníků na významných mezinárodních konferencích a každoročně oceňuje na základě návrhů došlých z členských společností "nejlepší vědeckou práci začínajících meteorologů".

Prof. RNDr. Jan Bednář, CSc., předseda ČMeS

Zpráva historické komise ČMeS za rok 2003

V roce 2003 pokračoval průběžně badatelský výzkum k dějinám meteorologie a hraničních oborů v ČR i v zahraničí. Jeho výsledky byly z větší části publikovány, a to především na stránkách Meteorologických zpráv:

1. Johann Carl Rost (1690-1731) a jeho meteorologická pozorování v severních Čechách a v Norimberku. MZ, č.1/2003 (J. Munzar)

2. Milníky československé a české letecké meteorologie. MZ, č.2/2003 (K. Krška)

3. Georg Wilhelm Richmann (1711-1753) – tragická oběť vědeckého experimentu. MZ, č.3/2003 (R. Kolomý)

4. Tycho Brahe (1546-1601) jako meteorolog. MZ č.4/2003 (J. Munzar – J. Pařez)

5. Zahájení pravidelné letecké dopravy v Československu v roce 1923 a počasí. MZ, č.5/2003 (K. Krška).

6. William Gilbert (1544-1603) a první vědecký spis o magnetismu. MZ, č.6/2003 – v tisku (R. Kolomý)

Na stránkách MZ byly také publikovány 3 kratší informace a recenze pětidílných dějin německé meteorologie (K. Krška).

Další skupinu publikací tvoří jeden článek v zahraničí a jeden v mezinárodním časopise:

7. Balony a vzducholodě v dějinách letectví a meteorologie. In: XX. zborník z dejín fyziky, Bratislava 2003, s.51-72 (K. Krška)

8. Bioclimatological research in Moravia and Silesia from its beginnings until 1945, Moravian Geographical Reports (Brno), No.2/2003, p. 36-44 (K. Krška).

Jan Munzar

Zpráva o hospodaření ČMeS od 1. 1. do 31. 12. 2003

	běžný účet		pokladna		
Příjmy:	z toho konference		z toho konference		
zůstatek k 1. 1. 2003	63 947,37 Kč		875,90		
dotace AV ČR	10 000,-	-	-	-	
členské příspěvky	24 365,-	-	4 900,-	-	
konferenční poplatky	13 800,-	13 800,-	600,-	600,-	
ubytování při semináři		7 215,-	7 215,-	-	
úrok po zdanění	548,58	-	-	-	
Výdaje:					
mzdy	0	0	0	0	
finanční náklady	0	0	0	0	
ostatní osobní náklady	8 000,-	3 000,-	0	0	
ostatní náklady	23 996,50	3 930,20	6 363,70	287,80	
ubytování při semináři (do pokladny)	-	-	7 215,-	7 215,-	
Celkem	příjmy	+112 660,95	13 800,-	13 590,90	7 815,-
	výdaje	- 31 996,50	- 6 930,20	-13 578,70	-7 502,80

Zůstatek +80 664,45 Kč (běžný účet) 12,20 Kč (pokladna)

Zůstatek **80 664,45 Kč** souhlasí s výpisem z účtu č. 12 ze dne 31. 12. 2003.

Na vkladovém účtu s obnovováním je uloženo 20 000,- Kč.

Helena Vondráčková

Informace o mezinárodních konferencích

V následujícím přehledu uvádíme mezinárodní konference, pro něž je možno žádat o podporu účasti ze strany Evropské meteorologické společnosti (EMS). Způsob podání žádosti je popsán v informaci zveřejněné ve Věstníku ČMeS č. 2 z roku 2002. Pro pohodlí čtenářů opakujeme na tomto místě nejvýznamnější pasáž:

Přepokládá se podpora deseti účastníků ročně po 500 EUR. Zvažuje se též varianta 400 EUR s příslušně zvětšeným počtem příjemců podpory. Podpora je zaměřena na akce, na nichž se podílí EMS a žadatelé musí studovat nebo pracovat ve státě, v němž působí členská společnost nebo asociovaný člen EMS. Podporu lze výjimečně spojovat s akcemi, na nichž se EMS nepodílí, a to pouze po individuálním projednání v komisi pro poskytování podpor. Příjemci podpory musí být mladší než 32 let k 1. 1. kalendářního roku, v němž má být podpora poskytnuta. Žádost o podporu se podává cestou členské společnosti EMS a musí obsahovat stručné curriculum vitae žadatele a doklad o přijetí orálního referátu nebo posteru. Podpora se poskytuje zasláním šeku na příslušnou částku a její příjemce musí podat zprávu o uskutečněné cestě. Propozice ohledně zpracování této zprávy obdrží spolu se zmíněným šekem. Zprávu zasílá výkonnému sekretáři EMS.

K tomu lze jako aktualizaci uvést, že EMS pravděpodobně bude preferovat variantu s nižší podporou většímu počtu žadatelů.

[4th Annual Meeting of the European Meteorological Society](#), Nice, France, 26-30 September 2004. Part and partner: 5th European Conference on Applied Climatology (ECAC)

Ostatní konference podporované /sponzorované EMS:

[3rd European Conference on Severe Storms](#), Leon, Spain, 9-12 November 2004

[3rd European Conference on Radar Meteorology](#), Visby, Island of Gotland, Sweden, 6-10 September 2004.

[ICHM MEETING. From Beaufort to Bjerknæs and Beyond: Critical perspectives on observing, analyzing and predicting weather and climate](#), Polling Monastery, Weilheim, Germany, 5-9 July 2004

Poznámka:

EMS zřejmě bude poskytovat podpory i pro konferenci "The 2004 Eumetsat Meteorological Satellite Conference", konanou v Praze ve dnech 31. 5. - 4. 6. 2004, ale to je pro naše (tj. vnitrostátní) účastníky bezpředmětné.

Jan Bednář

Výzva

Vzhledem k tomu, že v meteorologii a jí příbuzných vědních oborech probíhá rychlý vývoj terminologie, pociťujeme potřebu na tuto situaci vhodně reagovat. Na výboru ČMeS byla diskutována otázka vhodného navázání na práci, která byla v minulosti uzavřena vydáním Meteorologického slovníku. Prestižním, leč velmi obtížným cílem, v tomto směru se jeví příprava jeho budoucího dalšího vydání, ať již v knižní nebo elektronické podobě. Pro tento účel by bylo nutno

zpracovat náročný projekt sledující především nutnost finančního zabezpečení celé akce. Obrácíme se proto na členy ČMeS s předběžnou výzvou sdělit zájem o případnou účast v budoucím realizačním týmu. Svě nabídky - po odpovědném zvážení svých možností, neboť by nepochybně šlo o velice náročnou činnost - sdělte na adresu předsedy ČMeS prof. J. Bednáře (MFF UK, KMOP, V Holešovičkách 2, 180 00 Praha 8, kmop@mff.cuni.cz).

Předběžné sdělení o plánovaném semináři ČMeS v roce 2004

Výbor ČMeS na svém zasedání dne 18. 12. 2003 rozhodl, že tradiční seminář ČMeS bude v roce 2004 věnován tématu "Klimatické změny a modelování atmosférických procesů". Předpokládá se, že tento

seminář proběhne v období září až říjen 2004 v Radostovicích nebo v některé zajímavé lokalitě jižní Moravy. Pozvánky budou členům ČMeS rozeslány v prvním čtvrtletí 2004.

Založení elektronické konference České meteorologické společnosti

V září roku 2003 byla na serveru Akademie věd České republiky zprovozněna uzavřená elektronická konference České meteorologické společnosti. Tato konference má název **cmes@academy2.cas.cz** a měla by sloužit k rychlejší a rozsáhlejší výměně informací a názorů členů společnosti, např. k oznamování odborných konferencí, seminářů či jakýchkoli dalších informací, které mají spojitost s cíli a posláním společnosti. Můžeme jen doporučit členům České meteorologické společnosti, aby se do konference přihlásili. V případě, že mají někteří, zejména starší členové problémy s používáním moderních technologií, doporučujeme zde spolupráci s kolegy, kteří mají k těmto informačním systémům přístup.

Uvedená elektronická konference vznikla ve spolupráci Milana Šálka s Ing. Miroslavem Indrou z Odboru informačních technologií Střediska společných činností Akademie věd České republiky, zprostředkovatelem byla zpočátku Mgr. Eva Žižková. Příímým správcem konference je Ing. Indra, prozatímní kontaktní osobou je RNDr. Milan Šálek, v případě potřeby Mgr. Eva Žižková.

Elektronická konference umožňuje hromadné rozesílání digitálních zpráv (elektronických dopisů) všem přihlášeným členům konference.

Z bezpečnostních důvodů byla zatím zvolena forma uzavřené konference, což znamená, že není možné automatické přihlašování kterékoliv elektronické adresy. Adresa by měla být spojena s osobou, která je evidovaným členem společnosti.

Zasílání zpráv členům konference, které je umožněno pouze jejím účastníkům, probíhá odesláním elektronického dopisu na adresu

cmes@academy2.cas.cz,

načež zpráva je téměř okamžitě rozeslána na všechny registrované adresy. Návod (v angličtině) je možné získat odesláním slova *help* v těle dopisu (nikoliv v předmětu, ten se nechá prázdný) na adresu **majordomo@academy2.cas.cz**. Zájemce o archiv příspěvků musí poslat příslušnou žádost na adresu **root@academy2.cas.cz**.

Upozorňujeme, že při odpovědi směřované konkrétnímu adresátovi *je nutné explicitně zadat jméno příslušného adresáta (jeho adresu)*, jinak je elektronický dopis rozeslán všem účastníkům konference.

Milan Šálek

